

ШАТТЫҚА БӨЛЕГЕН КҮН

Наурыз - жыл басы, мереке мен берекенің бастауы. Қуаныш пен мейірімнің, бақ пен ырыстың, молшылық пен кендіктің белгісі болған мейрамды барша халық жоғары деңгейде атап өтуге тырысады.

2-бетте

ВИЗИТ ТРЕХ ПОСЛОВ В ЮКГУ: НОВЫЕ ТОЧКИ СОПРИКОСНОВЕНИЯ.

"ЮКГУ им. М.Ауэзова в международном ракурсе". О визите трех послов в наш вуз: новые точки соприкосновения.

стр. 8

УНИВЕРСИТЕТ

М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университетінің газеті

Наурыз!

№ 3 (191)
19.03. 2019

(Автор работы: Рашида Мугавеева)

Құрметті студенттер мен әріптестер!

Баршаңызды елдік пен бірліктің, еңбек пен ырыстың, татулық пен түсіністіктің жайдары, жарқын мерекесі Ұлыстың ұлы күні - Наурыз мейрамымен шын жүректен құттықтаймын!

Наурыз мейрамы ежелден жаңару мен жасампаздықтың, ырыс-берекенің арқауы саналған.

Көктің тынысын тыңдап, жердің тамырын басқан, тұрмыс-тіршілігін Табиғат-Анамен тығыз байланыстырған халқымыз Наурызды жаңару мен жасампаздықтың бастауы деп бағалаған.

Тәуелсіз мемлекетіміздің қалыптасуымен бірге жаңғырған Наурыз мейрамы көпұлтты Қазақстан халқы үшін мерейлі мерекеге айналып, бірлік пен

ынтымақтың, саяси тұрақтылықтың нығаюының негізі болды.

Егеменді мемлекетіміздің құндылығы - оның тәуелсіздігі, ұлттық бірлігі, қоғамдағы бейбітшілігі мен келісінде. Біз үшін Тәуелсіздіктен асқан мұрат, Мәңгілік Елден асқан мақсат жоқ!

Елбасы Нұрсұлтан Назарбаев жастар мен отбасы институтына қолдау көрсету мақсатында ағымдағы жылды «Жастар жылы» деп жариялай отырып, жастарды жұмыспен, тұрғын үймен қамту,

өнерлі, талантты жастарды қолдау, өзін-өзі дамытуға мүмкіндік жасау мақсатында нақты шаралар мен бағдарламалар ұсынды.

М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті жастардың бәсекеге қабілетті білім алып шығуы үшін мүмкіндігінше жағдайлар жасауда. Студенттік стартап жобаларды инкубациялауға және студенттердің заңды кәсіпкерлік ұйымдарды ашуына қолдау көрсету мақсатында STARTUP кеңсесі құрылды.

Ұлт Көшбасшысы, Елбасы Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев ұсынған бағдарламалар мен стратегиялар негізінде, БІЗ ата-бабаларымыздың арманын жалғап, әлемдегі ең ірі дамыған елдер қатарына кіру жолында бар күш-жігерімізді аямайық!

Ұлыстың Ұлы күні елдің ырысы мен ынтымағын нығайтып, әр отбасының береке-бірлігін арттырсын! Ақ мол, жыл жемісті болсын!

Д.П. ҚОЖАМЖАРОВА, М.Әуезов атындағы ОҚМУ ректоры

НОВОСТИ

Шаттыққа бөлеген күн

Наурыз - жыл басы, мереке мен берекенің бастауы. Қуаныш пен мейірімнің, бақ пен ырыстың, молшылық пен кеңдіктің белгісі болған мейрамды барша халық жоғары деңгейде атап өтуге тырысады.

М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті де Наурыз мерекесін барлық сән-салтанатымен мерекелеуді дәстүрге айналдырған. Биыл да сол дағдыға сәйкес Ұлыстың ұлы күні университет көлемінде кең ауқымда аталып өтілді. Көздің жауын аларлық ұлттық тағамдардан әзірленген дастарқаннан жиналған қауым дәм татты. Мерекеге келген қонақтар, университет оқытушылары мен студенттері арнайы ұйымдастырылған концертті тамашалап, би билеп, шаттыққа бөленіп таркасты.

ВСТРЕЧА С РАБОТОДАТЕЛЯМИ

На кафедре «Механика и машиностроение» ЮКГУ имени М.Ауэзова для студентов второго, третьего и выпускников специальности 5В071200 «Машиностроение» прошла встреча с будущими работодателями. На встрече со стороны ТОО «Karlskrona LC AB» присутствовали: технический директор предприятия Намумов О.Г., и.о. директора

по персоналу Дуйсенбекова Д.Б., директор департамента маркетинга Сипульдина С.А., помощник Генерального директора Алтаев Н., начальник отдела контроля качества Ажаев А.С., ведущий инженер-технолог Султанов Х.Т., начальник производственного цеха №2 Шевченко Г.Ю. и ведущий инженер по подбору насосного оборудования Алиева М.О. Представители машиностроительного завода ТОО «Karlskrona LC AB» познакомили ребят со структурой и об основных видах деятельностью предприятия. Работодатели, специалисты и менеджеры по работе рассказали об имеющихся вакансиях в компании, о необходимости молодых и креативных специалистов, которые вносили бы новые предложения по развитию производства.

Встреча предоставила обучающимся подробно узнать о деятельности и требованиях предприятия, прохождения учебной, производственной и преддипломной практик студентов на базе предприятия, а также решения проблем будущего трудоустройства.

«ТРЕБОВАНИЯ К ПЕРЕХОДУ КАЗАХСКОГО АЛФАВИТА НА ЛАТИНИЦУ»

Под организацией Управления культуры и развития языков Туркестанской области прошла областная конференция на тему: «Требования к переходу казахского алфавита на латиницу», в которой приняла участие руководитель Отдела развития языков ЮКГУ Актолкын Жамантаева. Она выступила с докладом «Возрождение начинается с письма», подготовленным в рамках Программной статьи Президента «Путь в будущее: духовное возрождение». В своем выступлении А.А.Жамантаева руководствовалась проектными правилами орфографии казахского языка, основанными на новый алфавит, вместе с аудиторией зала выполнила ряд заданий в виде игр, направленных на усвоение правописания букв, звуковые особенности некоторых слов.

Конференция оценена участниками очень высоко, что, несомненно, побуждает желание организовать подобные мероприятия и в дальнейшем.

ВОЗРОЖДЕНИЕ НАЧИНАЕТСЯ С ПИСЬМА

Под организацией Отдела развития языков ЮКГУ им.М.Ауэзова прошел информационно-познавательный семинар на тему «Возрождение начинается с письма», где участники получили много полезной информации о новом алфавите казахского языка, основанного на латинской графике, утвержденного Указом Президента РК №569 от 26 октября 2017 года, с изменениями от 19 февраля 2018 года.

На семинаре участвовали профессорско-преподавательский состав ЮКГУ, делопроизводители факультетов и высших школ, сотрудники Образовательно-информационного центра, и др. Семинар начался с речи проректора по учебной и учебно-методической работе К.С.Байболова и руководителя Отдела развития языков А.А.Жамантаевой. Далее участникам семинара был представлен видеоролик выпуска программы «Объектив» телеканала «Онтустик», посвященный деятельности Отдела развития языков, в том числе пропаганде алфавита казахского языка, основанного на латинской графике, работам по расширению его употребления.

Специалист высшей квалификации по развитию государственного языка Отдела развития языков А.К.Амиркулова выступила с презентацией на тему «Новые правила в новой орфографии», которая вместе с аудиторией бурно обсуждали особенности в употреблении некоторых слов и сочетаний, указанных в проекте Правил новой орфографии латинооснованного алфавита казахского языка, опубликованного 21 января 2019 года.

Во время выступления преподавателя казахского языка А.Х.Смайыл, участники семинара получили ответы на все интересующие их вопросы.

Руководитель ОРЯ А.А.Жамантаева установила непосредственный контакт с участниками, организовав игровое занятие с использованием различных методов, направленное на правописание букв нового алфавита. Участники делились своими мнениями по поводу латинооснованного алфавита. Под конец семинара выступил преподаватель кафедры «Транспорт, организация перевозок и движения» факультета Строительства и транспорта, к.т.н. доцент Н.С.Тагаев, который от всех участвующих выразил благодарность коллективу ОРЯ за успешно проведенное мероприятие. Семинар закончился на торжественной ноте вручения участникам сертификатов.

ТҰЛҒА

ӘН ПАДИШАСЫНА ҚҰРМЕТ

Ас көрнекті сазгер, ән жанрының әйгілі майталманы, осы заманғы қазақ эстрадасының негізін салушылардың бірі, Қазақстанның халық әртісі, 300-ге жуық жан тебіренер ән шығарған Шәмші Қалдаяқов атамызға арналған «Қазақ вальсінің королі» атты әсем сазды ән кеші ұйымдастырылды. Кеш ұйымдастырушысы - практикалық орыс тілі кафедрасының аға оқытушысы Мусантаева Майра Асанбековна. Ш.Қалдаяқов атамыздың туған қарындасы Райхан апамыз бен жиен қарындасы Гаухар Оразовна әпкеміз кештің құрметті қонағы ретінде шақырылды.

Эф 18 1тк тобының студенті Азиза Жаныкулова кеш барысында Ш.Қалдаяқов атамыздың «Ана туралы жыр», «Арыс жағасында», «Кешікпей келем деп ең» атты танымал әндерін шырқады. Бұл кеште ән падишасының әндерін күміс көмейлі студент қыздарымыз бен жігіттеріміз шырқап, залға толған көрермен, кәрі-жастың бәрін таң қалдырды. Сонымен қатар студенттер келген қонақтарға гүл шоқтарын табыстап, көңілдеріне қуаныш ұялата түсті.

Кештің қорытынды сөзі практикалық орыс тілі кафедрасының еңбек ардагері, филология ғылымдарының кандидаты, доцент Ләззат Жаңбырбаевна Лесбековаға берілді. Ол өзінің жүрек жарды тілектерін айтты және келген қонақтар мен концертті ұйымдастырушы М.А.Мусантаеваға, концертке қатысқан барлық студенттерге өз алғысын білдірді.

Ләззат ЛЕСБЕКОВА, Еңбек ардагері, филология ғылымдарының кандидаты, практикалық орыс тілі кафедрасының доценті,
Азиза ЖАНЫКУЛОВА, Эф 18 -1тк тобының студенті

Білім сапасын биікке бастайды

Үштілділік - нақты тұлға, ұжым, халықтың белгілі бір қоғамда қарым-қатынас үдерісінде қажет болған жағдайда үш түрлі тілді алма-кезек қолдану құбылысы.

Үштілділік мәселесі Елбасымыздың "Тілдердің үштұғырлығы мәдени жобаның кезеңде жүзеге асыруды қолға алуды ұсынамын. Қазақстан бүкіл әлемге халқы үш тілді пайдаланатын мәдениетті ел ретінде танылуға тиіс. Бұлар - қазақ тілі - мемлекеттік тіл, орыс тілі - ұлтаралық қатынас тілі және ағылшын тілі - жаһандық экономикаға ойдағыдай кіру тілі" деген салиқалы үндеуінен бастау алаған болатын.

Үштілділік - тәуелсіз еліміз үшін стратегиялық мәні ерекше құбылыс, мұнда қоғамның нақты сұранысы басым түскен қазақ, орыс, ағылшын тілдеріне ерекше мән берілген.

Бүкіл әлем халқы Қазақстанды үш тілді бірдей пайдаланатын жоғары білімді мемлекет ретінде тануы керек. Дәлірек айтқанда, үштұғырлы тіл идеясын мынадай әрі қарапайым, әрі түсінікті формуламен көрсетуге болады: мемлекеттік тілді дамытамыз, орыс тілін қолдаймыз және ағылшын тілін үйренеміз.

«Үш тілдің бірлігі» мәдени жобасы – үш тілді: қазақ, орыс және ағылшын тілдерін Қазақстан азаматтарының бірдей меңгеруін меңзегенімен, бұның түпкі негізі, көздеген мақсаты – мемлекеттік қазақ тілінің халықаралық қолданыстағы орыс, ағылшын тілдерімен терезесін теңестіріп, әлемдік деңгейге көтеріп, жаһан тілдерімен тең қолданылатын биікке жеткізу.

Қандай мемлекет болмасын, оның ең әуелі мән беріп, ұлықтайтын тілі, әрине, мемлекеттік тілі. Өйткені, мемлекеттік тіл - әлемдік қауымдастықтағы мемлекеттердің сипатты белгілерінің бірі, ұлттық саясатының көрсеткіші. Міне, осы бағытта еліміз, ең әуелі, мемлекеттік тіліміздің мәртебесін арттыруға күш салып отыр. Бұл мәселе тек қана қазақ халқының ғана емес, елімізде тұратын өзге ұлт өкілдерінің де алдында тұрған міндет.

Үштұғырлы тіл идеясын дамыту үшін мемлекет тарапынан еліміздің әр азаматына көптеген жағдайлар

жасалынған. Биылғы жылы Елбасының дәстүрлі Жолдауынан кейін тіл саясатында да біраз тың өзгерістер орын алды. Атап айтқанда, ұлттық терминологияны дамыту, мемлекеттік тілдің бәсекеге қабілеттілігін арттыру тұжырымдамасын әзірлеу, ағылшын тілін үйретудің курстарын ашу, мемлекеттік қызметке қабылданатын үміткерлерге мемлекеттік тілден тест тапсыру, қолданыстағы тіл туралы заңнамаларға «Тілдердің үштұғырлығы», дәлірек айтқанда, үш тілдің бірлігі бойынша өзгерістер енгізу және тағы басқалар.

Міне, осы ретте М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті де ауқымды шараларды атқарып келеді. Университет аясында өз қызметін ұсынып келе жатқан Тілдерді дамыту бөлімі мемлекеттік тілді дамыту, тіл үйрету курстарының жұмысын жүргізу, аудармашылық қызмет ұсыну бағыттарында жұмыс жүргізіп отырады. Бұл ретте үштұғырлы тіл саясатының аясында университеттің профессор-оқытушылар құрамы, қызметкерлер, студенттер, магистранттар мен докторанттар үшін жыл сайын ұйымдастырылып отыратын тіл үйрету курстары ақысыз негізде (тегін) жүргізілетінін айта кеткен жөн.

Осындай іс-шаралар қатарында М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті Тілдерді дамыту бөлімінің ұйымдастыруымен 2019 жылғы 28 ақпанда «Жаңғыру жазудан басталады» тақырыбында (ҚР Президентінің 2017 жылғы 26 қазандағы №569 Жарлығына сәйкес бекітіліп, 2018 жылдың 19 ақпанында №637 Жарлығымен өзгерістер енгізілген латын графикасына негізделген қазақ тілі әліпбиі туралы) ақпараттық-танымдық семинар болып өтті. Семинарға ОҚМУ оқытушы-профессорлар құрамы, факультет/ЖМ іс жүргізушілері, Ақпараттық білім беру орталығының қызметкерлері, т.б. қатысты. Оқу және оқу-әдістемелік жұмыс жөніндегі проректор Қ.С.Байболовтың, Тілдерді дамыту

бөлімінің жетекшісі А.А.Жамантаеваның сөздерімен ашылған семинарда «Оңтүстік» телеарнасының «Объектив» атты бағдарламасының Тілдерді дамыту бөлімінің жұмысына, соның ішінде латын графикасына негізделген қазақ тілі әліпбиінің насихаттау, оның қолданыс аясын кеңейту бағытындағы жұмыстарына арналған бейнеролигі қатысушылар назарына ұсынылды.

Тілдерді дамыту бөлімінің мемлекеттік тіл бойынша жоғары білікті маманы А.К.Амиркулова «Жаңа емленің жаңалықтары» деген аппен презентация ұсынып, онда берілген 2019 жылғы 21 қаңтарда жарық көрген Латыннегізді қазақ тілі әліпбиінің жаңа емле ережелерінің жобасы, тың жаңалықтары мен ерекшеліктері қызу талқыға түсті.

Қазақ тілінің оқытушысы А.Қ.Смайылдың баяндамасы да қатысушылардың көңілінен шығып, өздерін қызықтыратын сұрақтарына жауап алды.

Семинар соңында ТДБ жетекшісі А.А.Жамантаева жаңа емледегі әріптердің жазылуына байланысты ойын түрінде түрлі әдіс-тәсілдерді қолданып, тыңдаушылармен тікелей жұмыс жасады. Олар ортаға шығып, жаңа әліпбимен жазуда жарысып, өздерінің ойларымен,

пікірлерімен бөлісті. Семинар соңында Құрылыс және көлік факультетінің «Көлік, тасымалдауды және қозғалысты ұйымдастыру» кафедрасының оқытушысы, т.ғ.к. доцент Н.С.Тагаев сөз сөйлеп, ТДБ ұжымына алғыс білдірді. Семинар қатысушыларға сертификат табыс ету салтанатымен аяқталды.

Осы ретте, латын графикасына негізделген қазақ тілі әліпбиінің емле ережелерімен, жаңалықтарымен, өзгерістерімен практикалық түрде жұмыс жасап, көз дағдысы мен қол дағдысын қалыптастыру мақсатында университет факультеттері мен жоғары мектептеріне арналған курс сабақтарының жүргізіліп жатқанын атап айтқан жөн.

Сөз соңында айтарымыз, тыңдаушылардың, семинарға қатысушылардың, жалпы ОҚМУ ұжымының ұсыныстары мен пікірлері назарға алына отырып, алдағы уақытта Тілдерді дамыту бөлімі тарапынан үштілділік идеясын сапалы да сәтті жүзеге асыру мақсатында талай-талай шаралар атқарылатын болады.

А.К.АМИРКУЛОВА, Тілдерді дамыту бөлімінің мемлекеттік тіл бойынша жоғары білікті маманы

Jastarga patriottyq tárbie berýdiń keibir máseleleri

Elbasynyń «Uly dalanyń jeti qyry» atty maqalasy birinshi kezekte jastarǵa baǵyttalǵan. Ol óskeleń urpaqqa jasalǵan úndeý ispettes. Eń bastysy, bul maqala árkimniń júregindegi patriottyq, otansúzigistik sezimdi kúshertýge baǵyttalǵan.

Elbasynyń maqalasy jastardy tarihy, saltyn, mádenietin tereńirek zertteýge shaqyrady.

Qazirgi tańda jastardyń tárbie máselesi basty nazarda tur. Sebebi, jastar bizdiń bolashaǵymyz, keleshek memleket biliginin basynda turatyn tulǵalar. Sondyqtan jastardyń boynda qazaqstandyq patriotizm sezimin qalyptastyrymyz kerek. «Qazaqstandyq patriotizm degenimiz ne?» degen suraqqa jaýap berý úshin aldymen patriot degen úgmǵa toqtalalyq. Patriotizm degen grek sózinen aýdarǵan kezde «otan» degendi bildiredi. Patriotizm degenimiz adamnyń óz Otанын, týǵan jerin súyw, oǵan jany ashý degendi bildiredi. Onyń qazaqshasy jerles, otandas degendi bildiredi, yaǵni Otанын, ultyn súyw, ony jaýdan qorǵay. Osylaisha, Otanǵa degen súispenshilik, patriotizm qashan da ulttyq sipatqa ie, ótkeni, patriottyq sezim men kózqarastar qashan da belgili bir ultqa, ulyysqa jatady. Qazaq halqy ejelden basqa halyqtardai Otанын, ultyn súigen. Batyrlarymyz bastalǵan qazaq halqy Otанын, jerin, ultyn jaýdan qorǵaǵan.

QR Prezidenti N.Á.Nazarbaevtyń 21 qarasha 2018 jyly jaryq kórgen «Uly dalanyń jeti qyry» atty maqalasyńyń orny men máni zor. QR Prezidenti N.Á.Nazarbaev maqalada óz tarihy bilip, qurmettep

maqтан tutý kerektegi jarly aıtyp ótti. Elbasy patriottyq tárbieni mektepten bastaý kerektegi týraly aıtady, ol úshin mektepterde tariharheologiyalyq qozǵalystardy qurý kerek dep tuıyrymdaıdy. Elbasy kınoindıstriyani damytıdy sóz etti. Bul másele de ózekti máselelerdiń biri bolyp tabylady. Kınoineri mádeniettiń bir baǵyty bolyp esepteleđi, sondyqtan Qazaqstan memleketiniń órkendeýi týraly fil'mder kórsetilse, onda jastar teledidar arqyly da patriottyq sezimge tárbieleneri sózsiz. Árне, kınoinyń jastarǵa áseri mol. Eger sovettik kezeńdegi tárbielengen jastardy, yaǵni bizderdi alatyn bolsaq, biz sol kezdegi ertegi, mýl'tfil'm, kınolarmen tárbielenip óstik dep aıtýǵa bolady. Ol ertegiler ne jaqsy, ne jaman ekenin, bireýdiń ala jibin attama degen, bireýge ziyān keltirme degen úgmıdardy boıymyzǵa qalyptastyrdy.

Osy turǵyda Elbasynyń qazaqtıyń Uly dalасын batyrlaryн, oıshyldaryн, basshylaryн mysal etip sapaly mýl'tfil'mder men jastar fil'mderin shyǵarý týraly aıtqan pikirin tolyǵymen qoldamyz. Jastardyń boynda qazaqstandyq patriotizm qalyptastyrady. Qazaqstandyq patriotizm kópultty jáne kóp konfessionaldy qoǵamnyń jetistigi jáne barlyq azamattardy biriktirip, ári qarai elimizdiń táyelsizdigin damytady. Patriottyq tárbieдеgi eń bastysy - jastardyń boynda belsendi azamattyq ustanymdy jáne eliniń keleshegi úshin jaýap berý sezimin qalyptastyry.

Búgingi kúндеgi Elimizdiń egemendikke jetýi halyqtardyń ulttyq dúnie tanymynyń ósýine jaǵdaı jasady. Qazirgi kezde joǵary oqy oryndarynda tárbie berý máselesine jańasha kózqaras turǵysynan qaraıdy jáne stýdentterdiń patriottyq sana-sezimin, minez-qulqyn qalyptastyrdy kózdettiń tárbieniń formalary men ádisterin jetildirýdi talap etedi. Bul búginge basaldylyq, tabandylyq, batyldyq, batyrlыq, qaisarlyq týraly bilim ǵana emes, ónegelik, tárbielik kórsetý qajet bolyp otyrǵan yaqytta asa mańyzdy. Bul Qazaqstannyń joǵarǵy oqy oryndarynda stýdentterge qazaq halqynyń erekshelikterin, tarihy men mádenietin, sondar-aq halyqtıyń batyr ul-qyzdarynyń erlik isterin dáriptey jastarǵa patriottyq tárbie berýdiń jáne ony qazirgi jaǵdaıda zertteýdiń qajettiligin arttyra túseđi. Jalpy Qazaqstanda turatın halyqtardyń qazaq halqynyń ulttyq tarihynda degen qyzyǵyshlyǵyn damytı, ulttyq sana-sezimdi qalyptastyry onyń patriottyq sezimin tárbieleýde negizgi baǵdar bolady.

Al qazaqstandyq patriotizm Qazaqstan azamatynyń ózin osy eldiń tól balasy, naǵyz azamaty retinde sezingende, Qazaqstandy óziniń týǵan eli, Otany dep esepтеgen jaǵdaıda ǵana qalyptasady. Qazaqstannyń patriottyq

degenimiz: 1. Qazaqstanda turatın barlyq ult ókilderi Qazaqstan Respýblikasynyń memlekettik rámisderine erekshe qurmetpen qarap, shyn niетimen qadirleyi. 2. Qazaqstanda turatın barlyq halyqtardyń ultyna qaramai, Otandy qorǵaıǵa daryn bolıy. 3. Qazaqstan Respýblikasynyń qarılı kúshteriniń ásker qatarynda bolatynyna ulttyq patriottyq maqtanysh seziminiń bolıy. 4. Qazaq halqynyń tarihy men saltyn, tilin súyw jáne qurmetteýge, onyń tańdaıly dástúrlerin saqtayǵa jáne ony damytıǵa yntaly bolıy, t.t.

Patriottyq tárbie tulǵa qalyptasıyynyń quramdas bóligi bolyp tabylady, ol jastardyń alǵan bilimderiniń negizinde azamattyq borysh ustanymymen, jeke bastyq múddeleri qoǵamdyq ustanymdarmen astasy jatatın tirshilik áreketi úlgisine dayarlyǵyn qamtamasyz etýi tuis. Qazirde qazaq halqynyń dástúrleri negizinde júzege asyrylatın patriottyq tárbie áleymettendirý protsesin tulǵaǵa dál osy Otanǵa, Atamekenge qyzmet etý arqyly, óz tarihy úshin, óz Otанын áleymettik dúniениń ǵylymyна, mádenietine, rýhani qundylyqtaryна qosatın úlesi úshin maqtanysh sezimi arqyly óz qabiletterin melinshe tereń ashıǵa múmkindik беретin deńgeige jetkizedi.

Sondyqtan da árбір jańa urpaq úshin mándi tárbie — ulttyq turǵydaǵy tárbie úlgisi bolyp tabylady. Ótkeni, munda tárbieniń negizin zamandar boıy qalyptasyp kelgen asyl rýhani qundylyqtar jáne biik izettilik turǵysyndaǵy urpaqtan-urpaqqa jalǵasyp jatatın, adamnyń adamdyq qasietin nyǵatyp, ári asyldandyra túsetin, halyqtıyń danalyq ómir-saltynan túyndap otyratın buljymas erejeler men qaǵıdalar quradı. Ulttyq tárbie – adam ómiriniń altın arqaıy. Ulttyq tárbie jalpy adamzattyq rýhani qundylyqtardy joqqa shyǵarmadı, qaita solarmen undesip jatady. Bular bir-birin barytyp, qunarlandyryp otyrady. Ulttyq patriotizm qalyptastyrdı ata-babalarymyzdyń ulaǵatty oıлары мен tálimdik tárbiesiniń atqaratın orny erekshe.

Jas urpaqty patriotizmge tárbieleý – tulǵаны, eldiń, onyń mádenietiniń biregerligi, áleymettiń, halyqtıyń áleymettik psihologiyasynyń erekshelikteri tolymды kórinis tabatın qoǵamdyq ómirdi uymdastyrdıyń máni мен maqsattaryн paıymdaı arqyly júeli damıy. Patriotizm mindetti túrde tulǵаныń joǵary áleymettik belsendiligin kórsetedi, ótkeni, onyń ózi eńbekte tabystarǵa jetý úshin, qoǵamǵa, el jurтqa, halyqqa qyzmet etý úshin biik serpin bolyp tabylady.

Н.САРСЕНОВА, «Заңтану және ХҚ» факультетінің аға тәлімгері, магистр

Жарық сәуле...

Биыл ректор, т.ғ.д., профессор Д.П.Қожамжарованың бұйрығымен біздің факультетте Абайтану пәні оқытылуда. Иә, бұл өте орынды. Себебі, әрбір қазақ баласы қазақ жерінен шыққан Абайдай атамyzды оқып, білуі керек. Ақынды танымайтын жан жоқ болар, сірә.

Ақынның келер ұрпаққа деген өсиетінің өмірлік мәні, қадір-қасиеті көп. Ол жан баласының адам болып қалыптасуына үлкен үлесін тигізері сөзсіз. Біздің алар рухани ақылымыз, ойлы, қырлы, шебер, дарынды болып қалыптасуымыз Абайдай ақын атамyzды оқып өсуіміздің арқасында. Абай Құнанбайұлы қай заманда болмасын, мәңгі үлгі тұтарлық дара тұлға болмақ. Қазіргі заманда ақын-жазушыларымыз өте көп. Бірақ Абайдай ұлы ақынның орны бөлек.

Жалпы адамзат баласы өмірге келген соң өседі, өнеді. Алдына мақсат қояды, сол мақсатқа жету кезінде оқып, ізденіп, жан-жақтылықта өседі. Бұлай деуімнің себебі, бұрынғының заманы ақылмен қоса, білек күшінің заманы болған. Ал қазіргі таң - ақыл-ойды оздырар заман. Әйтсе де заман заманға сай деп айтамыз. Сондықтан оқып, жан-жақты ізденісте өскеніміз жөн. Есті буын алға созылып, ессіз буын артқа тартылатыны сөзсіз. Осыған байланысты:

Жүрегімнің түбіне терең бойла,

Мен бір жұмбақ адаммын, оны ойла.

Соқтықпалы, соқпақсыз жерде өстім

Мыңмен жалғыз алыстым, кінә қойма! - деген өлең жолдарында даланы басқан надандық түнегін жеңіп, ол жарық сәуле төгіп, күн шығыс беткейге жеткізетін жолды өз халқына көрсетті.

Бұл жалған өмірде: *«құлық саумақ көз сүзіп, тіленіп, адам саумақ - өнерсіз иттің ісі. Әуелі құдайға сыйынып, содан өз қайратыңа сүйеніп еңбегіңді сау, еңбек қылсаң, қара жер де береді, құр тастамайды»,* - деп өзіндік ерекше баға жетпес ақылын ақ қағаз бетіне түсірген.

Абай Құнанбайұлы адам болуға ұмтылған әрбір жалынды жастың бойына адамшылықтың қандай нәрін, неңдей ізгілік қасиеттерін егу, орнықтыру керектігін «Ғылым таппай мақтанба» өлеңінде:

«Бес нәрседен қашық бол,

Бес нәрсеге асық бол,

Адам болам десеңіз», - деп айқындап, ашып жеткізген. Осы өлең жолындағы «Адам болу, оған жетуге ұмтылатын нәрсе не?» деген сұраққа:

«Талап, еңбек, терең ой,

Қанағат, рақым ойлап қой

Бес асыл іс көнсеңіз», - деп осылай қысқа да нұсқа тұжырымды жауап айтқан.

Ал негізінде адам болу үшін адамгершілікке тән, жағымды, жақсы қасиеттер, жақсы сипаттар - адамдық, әділеттік, достық, махаббат, ар-намыс, батырлық, сабырлық деген секілді толып жатыр. Осылардың ішінде ақын жастардың бойындағы адамгершіліктің негізгі қасиеттері - «Бес асыл іс»: талап, еңбек, терең ой, қанағат, рақым туралы даналық ой қозғауының өзіндік мәні бар.

Абай атамyz «Бес асыл ісінде» нағыз адам болу үшін бес нәрсеге асық болу керектігін айтса,

«Өсек, өтірік, мақтаншақ,

Еріншек, бекер мал шаипақ» деген өлең жолында адам бойындағы жағымсыз қасиеттерді сынға алып, адамды аздыратұғын қасиеттен арылуға үндейді.

Білімді деген ұғымға ерекше мән берген Абай Құнанбайұлы өз түсінігінде білімді жан адамдардың арасындағы қарым-қатынастарды дұрыс түсіне білетін адам деп жеткізген. Мектеп ошағында алған білімді адамгершілікпен ұштастыра білмейтіндерді Абай Құнанбайұлы адамсымақтардың ең үлкен наданы дей келіп:

«Біздің сөзге ергенді,

Өмірдің өрін тауысып,

Білімсізбен алысып,

Шықтық, міне, белге енді», - деп адамдыққа, білімсіздіктен білімділікке қарай күрес жолында болған өмірін баяндайды.

Өз сөзімді қорытындылай келе, ақынның адамдық, адалдыққа сілтеген бағыты бізге тура жол көрсетіп, көкірегімізге ой салып, рухтандырады. Поэзияда, музыка, қоғамдық азаттық ой саласында өшпес шығармалар қалдырған ақын біздің заманда таңғажайып тұлға болып қалады. Адамгершілік, адалдық ой-пікірлері ұрпағына, келешек жастарға әрқашан күш-жігер бере бермек.

Сіргебай НҰРҚАСЫМ,
III-17-5-к1 тобының студенті

Возвращение Умай

«В центре мира, в огромной стране большой-большой степи под золотым солнцем и бирюзовыми небесами жили в своих войлочных домах смелые люди», так начинается повествование одной из серии «Казахских сказок на Шелковом пути» Галии Утебековой.

А 22 февраля в туристическом хабе Visit Almaty состоялась презентация сказочных туров «Возвращение Умай», основанных на этих сказках.

Все началось с первой сказки «Возвращение Умай», которую написала Галия Утебекова, член правления Ассоциации деловых женщин по городу Алматы, руководитель Казахстанско-Швейцарского института туризма, ресторанного и гостиничного бизнеса. А затем ее подхватила оформлять удивительно теплыми рисунками ее сестра Тогжан Оспанова. Книги оформлены, действительно, красивыми иллюстрациями, которые погружают читателя в атмосферу детской чистоты и веры в волшебство.

- На самом деле, тема брендинга страны меня волновала давно, - говорит Галия Утебекова. - Занимаясь уже четыре года маркетингом наших бескрайних территорий на базе нашего университета, изучая все казахстанские культурные коды, мы пришли к выводу, что среди всех растительных и орнаментальных артефактов, имеем прекрасный достоверный и совершенный человеческий образ богини Умай. Он, естественно, напрямую связан с Тенгри. Они идут в тандеме. Но Тенгри более общирен, он как Космос, который сложнее изобразить. А наша красавица Умай – как богиня плодородия, богатства и любви – нам более понятна и

близка. Умай несет в себе животворящее начало. Когда-то статуи, каменные балбалы, которые сохранились в стенах, даже кормили, благодарив за помощь. К ним приходили женщины, которые просили защиты семьи, хотели забеременеть, или сделать счастливыми своих детей.

Женщина, как и мать-земля, в образе Умай хранит идеалы культурного кода кочевников. Ее звенящие колокольчики на кончиках крыльев способны восстановить гармонию в нашей Вселенной и, в тоже время, несут привлекательный визуальный посыл для иностранных туристов.

Сестры в кооперации со своими друзьями уже третий год работают над проектом сказочных туров, создавая туристические маршруты, новые сказки, статуэтки, картины, сувениры, аудиокнижки и мультфильмы на основе сказок Галии. Сказки, кстати, уже переведены на четыре языка – они издаются на русском, казахском, английском и китайском.

Серия «Казахских сказок на Шелковом пути» не только возвращает в древнюю историю нашего народа, его духовных основ, но также знакомит мир с казахскими легендами, которые авторы слышали в детстве от своих

апашек на земле Абая, вечерами, на жайляу, в юрте, под голос домбры.

Партнером в реализации проекта выступает и Айгуль Жансерикова, руководитель Центра ремесленников «Qazaq-Open»:

- Если мы говорим сегодня о развитии туристического сектора, то нам нужны свои символы. Для иностранцев мы все-таки народ кочевой. И, прежде, чем приехать в Казахстан, они изучают нашу историю больше нас. Тенгри и Умай – это два самых древних образа кочевников, несущих наш культурный код и идеалы. Я сама очень заинтересована в продвижении туризма, а Умай нас сейчас очень вдохновляет и мы хотим сделать множество сувениров, связав в одну линию проект Галии Утебековой и пропаганду нашей культуры через образы Умай и Тенгри.

Помогают Галие и ее воспитанники – студенты Казахстанско-Швейцарского института туризма, ресторанного и гостиничного бизнеса. В день презентации они выступили и в роли официантов, и в образах самой Умай, делали фотографии и сумели грамотно организовать весь процесс проведения мероприятия.

Такое буквальное прикосновение молодежи к сокровищам нашей древней культуры, мне кажется, не только вдохновляющим, но еще и воспитывающим патриотизм через любимые, добрые и понятные образы. В программе проекта «Возвращение Умай» создание фильмов, анимации, спектаклей, проведение студенческих фестивалей, и, конечно, сказочных туров, которые будут связаны с образами Тенгри и Умай и пройдут по территориям гор Алатау, Каратау, Улытау, национальных заповедников, озер, выйдут за пределы Казахстана до Алтая и Белухи, чтобы вновь вернуться к сердцу Евразии – Казахстан.

Примечательно, что проект ведут женщины, вкладывая свою энергию и душу в пропаганду культуры и истории своей родины. Через материнское сердце легче достучаться до тех, кто еще не осознал, в какой красивой и удивительно богатой стране мы живем.

Умай возвращается к нам и будет покровительствовать всем самым душевным и человеческим поступкам. А иностранным туристам рассказывать, какой гостеприимный и прекрасный народ живет в Казахстане.

(Ссылка на аудиосказки – их также можно услышать на разных языках: <http://www.skazki-umai.kz/>)

Ольга ЗОРИНА

Бәсекеге қабілетті маман даярлау - құндылықтың белгісі

Рухани жаңғырудың негізгі бағыттарының бірі бәсекелік қабілет болып табылады. Қазіргі таңда жеке адам ғана емес, тұтас халықтың өзі бәсекелік қабілетін арттырса ғана табысқа жетуге мүмкіндік алады. Бәсекелестік қабілет дегеніміз – ұлттың аймақтық немесе жаһандық нарықта бағасы, я болмаса сапасы жөнінен өзгелерден ұтымды дүние ұсына алуы. Бұл материалдық өнім ғана емес, сонымен бірге, білім, қызмет, зияткерлік өнім немесе сапалы еңбек ресурстары болуы мүмкін. Болашақта ұлттың табысты

болуы оның табиғи байлығымен емес, адамдарының бәсекелік қабілетімен айқындалады. Сондықтан, әрбір қазақстандық немесе маман иегері, сол арқылы тұтас ұлт XXI ғасырда лайықты қасиеттерге ие болуы керек. Осы айтылған алғышарттар оқу орнында дұрыс білім беру арқылы және мықты материалдық техникалық базасымен анықталады. 75 жылдық тарихы бар М.Әуезов атындағы ОҚМУ-да бұл айтылған талаптардың барлығы орындалады, себебі бұл университет құрал-жабдықтармен толық жабдықталған, материалдық

базасы мықты мекеме ретінде республикамызға әйгілі.

Соңғы жылдары әлемде және қоғамда жасыл технологияны қолдану және қоршаған ортаны қорғау бойынша іс-шаралар жүргізуде үлкен қажеттілік туындап отыр. Осы мәселені шешуде М.Әуезов атындағы ОҚМУ-дың «Экология» кафедрасында бәсекеге қабілетті эколог мамандарды даярлау қолға алынған. Кафедрада білікті профессорлар мен доценттер, ғылым кандидаттары мен ғылым докторлары дәріс беруде. Кафедраның

студенттері және магистранттары Испания, Ұлыбритания, Польша, Венгрия, Беларусь сияқты шет елдерде академиялық ұтқырлық бағдарламасы бойынша білім алып келеді. Франция, АҚШ, Германия сияқты шет ел ғалымдары кафедра студенттеріне дәріс беруде. ҚР БҒМ тарапынан өткізіліп жатқан мемлекеттік аралық бақылаудан университет жоғары нәтижеге қол жеткізіп келеді. Елімізде көптілді және көп мәдениетті білім беру ең басты бағыттардың бірі болып табылады. Үш тілде білім беру осы университетте қолға алынған.

Жоғары оқу орны көптілді және көп мәдениетті тұлғаның қалыптасып, дамуында ең маңызды кезең болып саналады. Жалпы алғанда, елімізді дамыған 30 елдің қатарына қосу, бәсекеге қабілетті маман даярлау рухани құндылықтың белгісі ғана емес, заман қажеттілігі болып табылады.

Ж.ШИНГИСБАЕВА,
Экология кафедрасының
менгерушісі,
Ғ.ИЗТЛЕУОВ, х.ғ.к. доцент,
Е.АМЕРБЕКОВ, аға оқытушы

Мәртебелі мамандығымызбен мақтанамыз

Елбасының жыл сайынғы халыққа Жолдауын мұқият тыңдау, тәлімгерлік топтарымызбен талқылау біз үшін дәстүрге айналған. Биылғы Жолдаудың ерекшелігі—даму жолындағы мақсат-міндеттердің барлық сала бойынша нақты айқындалуы. Қазір әлем қарқынды түрде өзгеріп келеді. Осыған байланысты Елбасы жаңа технологиялар, роботтандыру және автоматтандырудың еңбек ресурстары мен адам капиталы сапасына қатысты талаптарды күрделендіріп отырғанын атап айтты.

Адам баласы өзінің болашағы жарқын болуы үшін өзіне ұнаған мамандықты таңдайды. Өзінің мамандығы бойынша оқып, білім қуады және елге қызмет етеді. Мындаған мамандықтар арасынан біреуін таңдау, әрине, оңай емес екені түсінікті. Адам еңбекке қабілетті болуы қажет және ерінбей еңбек етуі керек.

Маман өскен ортаға маңызды үлес қоса алатындай болуы шарт. Біз таңдаған мамандығымыз арқылы елімізге көмегімізді тигізсек деп армандаймыз. Мамандық таңдау жасөспірім уақыттағы ең маңызды шешімдердің бірі деп ойлаймыз. Үлкен өмірге енді ғана аяқ басқан жас ұрпақтың алдында мындаған мамандықтан өзіне лайықты біреуін таңдау міндеті тұрады. Мамандықтың жаманы жоқ, бірақ бұл жай күнелту, тамақ асыраудың жолы ғана емес. Кейбіреулер мамандықты кездейсоқ таңдап жатса, ал кейбіреулер ата-анасының ықпалымен жоғары оқу орнына барады. Сол айтқандай,

жүрегінде болашаққа деген мол сенімі, жалынды жігері бар жан ғана алыстан қол бұлғаған армандарына жетуге асығары хақ. Әрине, білім шыңына жетіп, қалаған маман иесі атану үшін табанды еңбек, қажырлылық, сабыр мен талап керек екендігін жақсы түсінеміз. Атақты Ғабиден Мұстафин атамыздың «арман деген көп белес, біріне шықсаң, бірі бар» деген накыл сөзі мамандық таңдау мәселесіне сай келетіндей.

Қазіргі уақытта техникалық жетік мамандардың жетіспеуі себебінен өндіру мен өңдеу бойынша ірі кәсіпорындар мен өндіріс орындарында шет елдерден мамандар шақырылуда. Осы орайда мамандарды даярлауда «Механика және мұнай-газ ісі» факультетіндегі «Стандарттау және сертификаттау» кафедрасы жұмыс берушілердің ғаламдану шартындағы әлемдік нарық шартының өзгеруіне бейімделген, заманауи техника және технологиямен жұмыс жасай білетін, ойлау қабілеті жетілген мамандарға

қажеттілікті қанағаттандыру мақсатында білікті мамандарды дайындайды.

5B073200-Стандарттау және сертификаттау (сала бойынша) - өте қызықты мамандық. «Стандарттау және сертификаттау» мамандығы бүгінгі таңда кез-келген өнеркәсіп пен қызмет көрсету салаларында өте жоғары сұранысқа ие. Стандарттау және сертификаттау мамандығы нормалардың орындалуын бақылау және тарату, өнімдерге талаптар мен ережелер, процестер және жүйелерді құру, олардың өнімдері, өндірістері, қолданулары, өнімдердің және қызмет көрсетулердің қауіпсіздіктері, өндірушілер мен тұтынушылар үшін биік экономикалық тиімділік бойынша білім береді. Сол себепті өз мамандығымызды мақтан тұтамыз.

ММГ-16-6к2 тобының студенттері және топ тәлімгері А.А.ТОҚТАБЕК

Наурыз мейрамы

Наурыз – көне мейрам. Наурыз мерекесін тойлау дәстүрі дүние жүзі халықтарының көпшілігінің тұрмыс-салтында бағзы замандардан орын алған. Бұл мейрамды ежелгі гректер “патрих”, бирмалықтар “су мейрамы”, тәжіктер “гүл гардон”, “бөйшешек”, “гүлнаурыз”, хорезмдіктер “наусарджи”, татарлар “нардуған”, буряттар “сагаан сара”, соғдылықтар “наусарыз”, армяндар “навасарди”, чуваштар “норис ояхе” деп түрліше атаған.

Қазақ қоғамында Ұлыс күні жыл басы саналған. Халықтың мифологиялық түсінігі бойынша, 21 наурыз түні даланы Қыдыр аралайды. Ұлыс күні қазақ елі үшін ерқашан қасиетті, киелі саналған. Халық таза, жаңа киімдерін киген. Ауылдың ер адамдары бір-бірімен қос қолдасып, төс қағыстырады; әйелдер құшақтасып, бір-біріне игі тілектер айтады. Бірін-бірі мерекеге арнап дайындалған наурыз көже ішуге шақырады. Оның қойдың басы мен сүр ет салып пісірілуі – қыс тағамымен қоштасуды, құрамына ақтың қосылуы – жаз тағамымен қауышуды білдіреді. Әдетте, осы күні адамдар арам пиғыл, пендешілік атаулыдан тазарып, ар-ожданы алдында арылады. Ауыл ақсақалдары араларына жік түскен бауырлас ел, руларды, ағайын, дос-жарандарды бір дастарқаннан дәм таттырып, табыстырған, жалғыз-жарым жетімдерді үйлендіріп, жеке отау еткен. Кембағал, мүгедектерді жақын туыстарының қарауына арнайы міндеттеп тапсырған. Жұтқа ұшырап қиналғандарға жылу жинап берген. Алтыбақан басында ән айтылып, күй тартылады. Дәстүрлі ұлттық ойындар: көкпар, аударыспақ, күрес, қыз қуу, алтыбақан, тең көтеру ойналады. Таң ата көпшілік биік төбенің басына шығып, атқан таңды қарсы алады.

Дәстүр бойынша бұрын Наурыз мейрамын бүкіл ауыл - ел болып, әсіресе, жастар жағы түгелдей таң шапағын қарсы алудан — тазаланған арықтарға су жіберуден, ағаш отырғызып, гүл егу рәсімін өткізуден бастайтын. Қызықшылық одан әрмен халық ойындарымен, ән салып, би билеумен, ақындар айтысымен, «Қызғалдақ» мерекесімен, қазақша күреспен, ат жарысымен жалғасып кете беретін де, түнге қарай «Алтыбақан» айналасындағы тамашамен аяқталатын.

Наурыздан кейінгі 2-ші күні жұрт жаппай көктемгі егіске кірісетін. Малшы қауым да төл алуға қатысты іс-қарекетімен айналысатын. Наурызды кейінге қалдыра тұратын ауылдардың өзінде де мейрамнан кейінгі 2-ші күні жаппай егіске кірісетін.

Мөлдір МАМЫРОВА, «Жас талант» үйірмесінің мүшесі, Р.А.АРЫНБАЕВА, Мемлекеттік тілді оқыту кафедрасының аға оқытушысы

Ерлерді еске алған күн

Жуырда «Құрылыс және көлік» факультетінің 122 аудиториясында СМ-17-6К1, СМ-17-6К2, ИП-18-7Т, ХТ-18-5К3 топтарының студенттерімен «Ешкім де ұмытылмайды, ештеңе де ұмытылмайды» атты іс-шара өткізілді. Ол Ауған соғысының ардагерлеріне арналды.

Іс-шара барысында қатысушыларға Ауған соғысы фактілері жөніндегі ақпараттар айтылды. Іс-шараның қонағы Ауған соғысының ардагерлері Шинаров Ғалымжан Керімұлы, Қалдықозов Бақтыбек Әбдіманапұлы, Хайтметов Тойчивай Хажиматұлы, Рысбаев Махмұд Елемесұлы, Абдрасилов Қайратбек Қырықбайұлы, Мендіғұлов Сүндет Үсембайұлы, Қалышев Еркінбек Тансықбайұлы, Түймебеков Аян Достемірұлы, Нүрсейітов Әділхан Бексейітұлы, Орынбаев Ғалымжан Жанабилұлы болды.

1989 жылдың 23-26 ақпандағы «Тайфун» операциясы кеңес әскерлерінің Ауған жеріндегі он жылға созылған соғыстағы ең ақырғы ұрысы болды. Он жылға жуық бөтен елдің мүддесін қорғаған Ауғанстандағы шектеулі контингент әскерлері құрамында Қазақстаннан 22269 жауынгер интернационалдық міндетін атқарды. Олардың 924-і

сұрапыл шайқаста ерлікпен қаза тапты, 21 адам хабар-ошарсыз кетті, мыңдаған жігіт елге мүгедек болып оралды. Қаншама қазақ отбасына қасірет әкелген айдаладағы Ауғанстан соғысы біз үшін осылай аяқталған болатын. Сондықтан жыл сайын бұл күні табаны күректей он жылға жуық созылған соғыста қаза болған қаруластарының қабіріне ардагерлер барып тағзым етіп, еске алады, сүйегі шет елде қалғандарға бағыштап құран оқиды.

Республика бойынша Ауған соғысы ардагерлерінің отыздан астам ұйымы бар. Шымкент қаласының Абай саябағында Ауған соғысы ардагерлеріне арналған ескерткіш бар, еске алу іс-шарасы осы ескерткішке гүл шоқтарын қондан бастау алды. Мұнда ардагерлер соғыстағы оқиғалар мен ауыр естеліктерді естеріне алды. Ауған оты жалмаған отандастарымызды еске алу олардың рухтарына құран

бағыштаумен жалғасты. Сондай-ақ, соғыс ардагерлері Кеңес одағының Ауған жерінен шыққандарына 30 жыл толуына байланысты арнайы төсбелгілермен марапатталды. Қазіргі кезде республика бойынша 30-дан астам ұйым осы қауымдастыққа кіреді.

Ауғанстан соғысы – Кеңес Одағы тұсындағы тарихтың ең қайғылы беттерінің бірі. Осыған орай ұйымдастырылған іс-шара барысында Ауған соғысы фактілері жөнінде видеороликтер көрсетілді. Бұл іс-шараның мақсаты - Ауған оқиғасының тарихи ақиқатын ашу, Ауған соғысы ардагерлеріне құрмет көрсету.

**А.ДАРИБАЕВА,
М.МУСАНТАЕВА, «Құрылыс және көлік» факультеті «Техникалық мамандықтарға арналған орыс тілі кафедрасы»**

Мақтанамыз өзіңмен!

(75 жылдыққа арнау)

Тарихы бар тереңнен таралатын,
Қызығып, бар мықтылар бара алатын.
Революция емес, эволюция жолыменен,
Саналы ұрпақ, сапалы білім жасалатын.

Мықты ұстаз әркез алға беттейді,
Ғажайыптан ешкім алыс кетпейді.
Білім қуған шәкірттерге еш уақыт
Алған білім көптік мүлдем етпейді.

75 жыл мерейтойын тойлауда,
Жаңа жүйе, бізге еніп, бойлауда.
Оңтүстікті көтеретін бұл орын -
Ұстаздары тек шәкіртін ойлауда.

Атағы асқақ, даңқы әркез жоғары,
Үздіктердің қатарында тұрады.
Көркем келбет, ерекше боп өзгерген,
Көз тартарлық әсем бейне құрады.

Мына жастар бұрынғыдан бөлекпіз,
Өзгелерден айтарлықтай ерекпіз.
Дәл осындай оқу орны бұйырған
Мына біздер бақытты жан екенбіз.

Е.АНАРХАНҰЛЫ, ИП-18-3к1 тобының студенті,
Э.КУЛЕНОВА, «АТЖЭ» жоғары мектебінің аға тәлімгері

Бізге 75 жыл

Ақын Ә.Тәжібаевтың туғанына 110 жыл Қаламгерлермен кездесу

Таяуда университетімізде ақын Ә.Тәжібаевтың туғанына 110 жыл толуына орай ұйымдастырылған «Сырдан ұшқан сұңқар ақын» тақырыбында поэзия кеші өтті. Кешті филология факультетінің «Мемлекеттік тілді оқыту» кафедрасы ұйымдастырды. Бұл кешке республика жұртшылығына танымал ақындар, ҚР Жазушылар одағының мүшесі, белгілі журналист, К.Симонов атындағы халықаралық әдеби сыйлықтың иегері, ақын Н.Бегалиев пен ҚР Жазушылар одағының мүшесі, «Қаламгер» қоғамдық бірлестігінің төрағасы, ақын Қ.Төретай арнайы келді. Ақын ағамыз Н.Бегалиев өзінің баяндамасында Ә.Тәжібаевтың шығармаларына жеке тоқталып, ақынның шығармаларынан үзінділер келтірді. Сөз арасында өзінің туындыларынан жатқа өлеңдер оқып, студенттерге көркем әдеби кітаптарды көбірек оқуға кеңес берді. Ақын Қ.Төретай өз кезегінде төл туындыларынан жастарға үгіт-

насихат айтумен қатар бірнеше өлеңдерін оқып берді.

Кеш барысында студенттер де қалыс қалмай, белсенділік танытып, ақындарға арнаған өлеңдерін, арнауларын мәнерлеп, жатқа оқыды. Атап айтар болсақ, ФИ-

17-1к1 тобының студенті Шаншар Иса және ФИ-18-1к1 тобының студенттері Мергенбай Сезім мен Медетбек Әби мәнерлеп оқудан кешке қатысқан өзге де студенттерге шабыт берді. Студенттерге білім беріп қана қоймай, тәлім

мен тәрбие беру ісінде көптеген жұмыстар жүргізуге болатындығы жайлы, танымал тұлғалардың туындыларын оқу барысында, өсиет-өнеге алар тұстарының көп екендігін Сұраншы батыр тарихи тұлғаларды зерттеу орталығының

жетекшісі, саяси ғылымдар кандидаты, тарихшы С.Ж. Рысбаева өз кезегінде айтып өтті. Бұл кешке қатысқан әрбір оқытушы мен студент жастар өз ойларымен бөлісіп, ақындарға сауалдарын қойып отырды. Кеш соңында ақындар жастарға өз ақыл-кеңестері мен өсиеттерін айтты. Білімді, білікті маман болумен қатар тәрбиелі, саналы жастардың қай кезде де жақсы кәсіп иесі ретінде танылуына жол сілтеді. Сондай-ақ жастарға жан-жақты білім игерумен бірге рухани-адамгершілік қасиетті бойға сіңіру, саналы азамат боп жетілу үшін үнемі ізденіс үстінде болу керектігін түсіндірді. Ақындар өз қолтаңбаларын қалдырып, студенттермен бірге естелікке суретке түсті. Поэзия кеші әсерлі өтті.

**Л.К.ТУРАБАЕВА,
Мемлекеттік тілді оқыту кафедрасының меңгерушісі, ф.ғ.к., доцент**

ФРАНКОФОННАЯ ВЕСНА 2019 В ЮКГУ

Впервые это событие произошло в Шымкенте и началось с нескольких больших мероприятий. 1 марта состоялась пресс-конференция с участием Чрезвычайного и полномочного Посла Бельгии в Казахстане господина Алекси де КРОМБРЮГХЕ, Чрезвычайного и Полномочного Посла Королевства Марокко в Казахстане господина Абделжалиля САУБРИ и Чрезвычайного и полномочного посла Франции в Казахстане господина Филиппа МАРТИНЕ, которые вместе со своими коллегами из посольств Канады и Швейцарии организуют сезон культурных мероприятий «Франкофонная Весна 2019 в Казахстане». Самые важные встречи по этому случаю прошли в ЮКГУ им.М.Ауэзова.

- Уже не первый год казахстанский народ вместе со всем франкофонным миром отмечает этот праздник широким спектром различных мероприятий вокруг франкофонных культур и французского языка. Но впервые открытие сезона мероприятий франкофонной весны произойдет в Шымкенте, поскольку наш город получил статус третьего мегаполиса страны. А нам это приятно вдвойне, поскольку ЮКГУ им. М.Ауэзова и Францию связывает особая дружба, которая началась в 2003 году с открытия на базе Южно-Казахстанского государственного университета имени М. Ауэзова французского читального зала, - сказала в своей приветственной речи госпожа Дария Пернешовна КОЖАМЖАРОВА, ректор нашего университета. - Со временем он перерос во французский Центр, деятельность которого была направлена на продвижение французского языка и французской культуры в Южном регионе.

Основной аудиторией центра на сегодняшний день являются школьники, студенты и в частности студенты ЮКГУ имени М. Ауэзова, для которых знание французского дает возможность получения высшего образования в ведущих вузах Франции. Благодаря грантовой программе «Абай-Верн» посольства Франции в Казахстане совместно с МОН РК, студенты нашего университета уже обучаются во Франции, многие готовятся к участию в конкурсе в этом году.

В ноябре 2017 года Французскому Центру был официально присвоен статус Французского Альянса, третьего Французского Альянса в стране. Важную роль в продвижении деятельности Альянса занимает Посольство Франции в Казахстане. Так, ежегодно, при постоянной поддержке и содействии Посольства проводятся самые разные мероприятия: концерты, праздники, конкурсы, фестивали, выставки, презентации, семинары, мастер-классы и многое другое.

Благодаря деятельности Французского Альянса жители нашего города получили возможность видеть и слышать французских артистов и музыкантов, познакомились с праздниками Музыки, молодого вина Божоле, которые стали традиционными. Неоднократно принимали участие во французском национальном празднике Дне взятия Бастилии.

В этот же день состоялся университетский форум «ЧТО ТАКОЕ ФРАНКОФОНИЯ?» На этот вопрос ответили гости - послы франкофонных государств.

Итак, что же такое франкофония? Это геокультурный ансамбль, объединяющий народы, правительства и государства с французским языком. Франкофония была создана африканскими и азиатскими интеллектуалами, сенегальцем Леопольдом Седаром Сенгором, нигерийцем Хамани Диори, тунисцем Хабибом Бургибой и королем Камбоджи Нородом

Сиануком в 1960-х годах. Сегодня насчитывается более 300 000 000 франкоязычных людей в мире и исследования предсказывают, что в 2050 году нас будет более 750 000 000, говорящих на языке Стромаэ. В мире франкофония представлена Международной организацией франкоязычных стран (ОИФ). Это неправительственная организация, объединяющая 88 государств и правительств по всему миру. 54 члена (Армения, Молдова, Камбоджа ...), 7 ассоциированных членов (Катар, Сербия, Эмираты ...) и 27 наблюдателей (Эстония, Польша, Украина ...).

Основные задачи ОИФ - продвижение французского языка и культурного и языкового разнообразия, содействие миру, демократии и правам человека, поддержка образования, обучения, высшего образования и исследований, развитие сотрудничества для устойчивого развития. Особое внимание уделяется моло-

дежи и женщинам. В настоящее время ОИФ возглавляет генеральный секретарь, представитель Руанды Луиза Мушикивабо. Задачами франкоязычных стран являются: становление и развитие демократии, предотвращение, управление и разрешение конфликтов, а также поддержка верховенства закона и прав человека, интенсификация диалога культур и цивилизаций, сближение народов по взаимному знанию, укрепление их солидарности посредством многосторонних действий по сотрудничеству для стимулирования их экономики, продвижение образования и обучения.

ОИФ инициировала принятие ЮНЕСКО Конвенции об охране и поощрении разнообразия форм культурного самовыражения. Конвенция оказывает конкретную поддержку традиционным и современным культурам через Международный фонд культурного разнообразия. Его цель заключается в содействии устойчивому раз-

витию и сокращению масштабов нищеты в развивающихся странах, которые являются Сторонами Конвенции 2005 года. На сегодня 145 государств, в том числе и Франция, ратифицировали эту конвенцию, и мы призываем Казахстан присоединиться к нам на этом пути к разнообразию выражений культуры.

В соответствии с годом молодежи в Казахстане, «Франкофония» направлена на расширение доступа девочек и мальчиков к качественному образованию и профессиональной подготовке для профессиональной и гражданской интеграции.

В течение многих лет посольства франкоязычных стран в Казахстане встречались, чтобы создать культурную и образовательную программу вокруг 20 марта, когда во всем мире отмечается международный день франкоязычных стран. С 2018 года программа многочисленных мероприятий и мероприятий организована под названием «Printemps Francophone» и длится два месяца, с 1 марта по 30 апреля. В этом году посольства Бельгии, Канады, Франции, Литвы, Марокко, Румынии, Швейцарии и Вьетнама принимают участие во франкоязычной весне. Возрождение и жизненная сила франкоязычных и казахских культур лежат в основе нашего проекта этой франкоязычной весны, в первую очередь направленного на стимулирование творчества казахстанской молодежи.

С 2018 года и принятием французского языка в качестве третьего иностранного языка в казахских школах, мероприятия фестиваля «Франкофонная Весна» демонстрируют франкоязычные таланты в Казахстане, продвигая разнообразие их художественного, научного и академического выражения.

- Наша цель - соединить мероприятия, связанные с праздником НАУРЫЗ с другими культурами, пропагандируя разнообразие культур разных стран, в нашем случае стран с франкофонной культурой. Именно в этом духе мы вместе запускаем этот «FrankofoniNaurgyz 2019», - сказал в своей речи Чрезвычайный и Полномочный посол Франции в Казахстане господин Филипп МАРТИНЕ.

Ирина ПАК,
директор Французского Альянса Шымкента

Меншік пәсі: М. Әуезов атындағы
Оңтүстік Қазақстан
мемлекеттік университеті

Газет Қазақстан
Республикасы Ақпарат
министрлігінде тіркеліп, 451-Г
куәлігі берілген

Редактор: Ольга Зорина
Көркемдеуші: Наиля Заббарова
Тілші: Мадина Сералиева
Оператор: Танзила Ашимова
Фото: Олег Ким

«М-press» ЖШС баспаханасында басылған.
Шымкент қ., тел.: 21 36 67,
А. Байтұрсынов көш., 18.
Редакция мекенжайы:
Шымкент қаласы, Тәуке хан даңғылы, 5,
бас ғимарат, 2 қабат, 263 каб.,
тел.: 8 (7252) 30 08 40
Тапсырыс
Таралымы 1500 экз.

Газета Южно-Казахстанского
государственного университета
имени М. Ауэзова

Газета зарегистрирована в
Министерстве информации РК
(свидетельство № 451-Г)